

TEN GELEIDE

Op 23 mei 1990 werd in Gent in het kader van het Nederlands-Vlaams samenwerkingsprogramma G.E.N.T. een colloquium georganiseerd over "De interne samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen op het vlak van het Hoger Onderwijs en het Wetenschappelijk Onderzoek".

In de lezing die ik op dat colloquium hield, stelde ik o.m.: *"Kleinere vakgebieden als de Skandinavistiek maken een intrinsiek deel uit van het voorzieningspatroon van een bepaalde instelling en dragen bij tot de profilering van de betrokken faculteit. Bij tijd en wijle worden deze kleine talenstudies om diverse politieke of bestuurlijke redenen door de faculteit of instelling naar voren geschoven als zwaartepunt, profielbepalende voorziening of zelfs kroonjuweel. Maar de realiteit leert ons gauw dat onze vakgroepen structureel toch over te weinig armslag beschikken en zelfs tot nauwelijks aanvaardbare omvang zijn gereduceerd. Daarom is een transnationale bundeling van krachten binnen het Nederlandse taalgebied wenselijk.*

Mijn stelling is dat een structureel samenwerkingsverband en een concentratie van deskundigheid over de rijksgrens heen voor een vakgebied als het mijne zelfs de aangewezen strategie is om een redelijke plaats te verwerven in de toekomstige Europese universitaire netwerken van speerpuntvoorzieningen en "centres of excellence".

De drie Scandinavische instituten van het Nederlandse taalgebied zijn thans met elkaar in overleg getreden om de mogelijkheden van een dergelijk samenwerkingsverband te ventileren. Dit initiatief ligt trouwens in het verlengde van een reeds jarenlang bestaande niet geïnstitutionaliseerde Nederlands-Vlaamse samenwerking tussen deze instituten, die vooral gestalte krijgt door het inrichten van een jaarlijks gezamenlijk colloquium, het uitgeven van een gemeenschappelijk tijdschrift en het coördineren van uitnodigingen

voor gastdocenten uit Scandinavië.

Een meer gestructureerde aanpak dringt zich thans op. Verwacht kan worden dat een structureel samenwerkingsverband een voorbeeldfunctie zal hebben in de nieuwe Europese context. Het opereren als een transnationale confederatie zal ook de uitstraling van de betrokken instituten ten goede komen en hun aantrekkingskracht als uitwisselingspool voor zustervakgroepen aan andere Europese universiteiten verhogen.”

De retoriek die paste voor een lezing uitgesproken in aanwezigheid van de Nederlandse en Vlaamse ministers van Onderwijs en van talrijke prominente ambtenaren uit Den Haag en Brussel, klinkt vandaag wellicht enigszins overdadig.

De essentie van mijn stelling lijkt echter meer dan ooit van toepassing, gelet enerzijds op de landelijke ontwikkelingen m.b.t. de profilering van de kleine letteren in Nederland en de steeds duidelijker wordende politieke wil om ook aan de Vlaamse instellingen een concentratie en taakverdeling te bewerkstelligen en anderzijds gelet op de steeds voortschrijdende internationalisering van het universitair onderwijs en onderzoek.

Kort daarop (op 20 juni) belegde Scandinavisch Seminarium van de universiteit van Amsterdam een vergadering, waarop samenwerkingsmogelijkheden tussen de drie instituten meer concreet en "down to earth" werden besproken.

Daar werd onder meer de wens geuit om tot een betere samenwerking en uitwisseling op het gebied van het onderzoek te komen. "We weten eigenlijk veel te weinig van elkaars onderzoek af" werd er toen gezegd.

Bovendien zijn de scandinavistendagen inmiddels uitgegroeid tot volwaardige colloquia, zo dat er van de interne contacten steeds minder terecht komt tijdens die samenkomsten.

Het leek ons dan ook een welkome gelegenheid om n.a.v. de Eeuwfeestviering van de Gentse Faculteit Letteren en Wijsbegeerte een Nederlands-Vlaams colloquium te organiseren.

Dat het initiatief goed aansloeg bewijst het rijkgevulde programma met acht sprekers uit Groningen, vier uit Amsterdam en drie uit Gent.

Daarover zijn we natuurlijk zeer verheugd en ik hoop dat deze bijeenkomst de aanzet zal vormen voor een meer structurele samenwerking op het gebied van onderzoek.

Vooraleer het colloquium te openen, lijkt het me passend even stil te staan bij de nagedachtenis van Alex Bolckmans. Hij had reeds zijn medewerking aan het Facultaire Eeuwfeest toegezegd, toen hij in mei geheel onverwacht overleed.

Het initiatief van vandaag zou zeker zijn instemming hebben genoten, want ook hij is steeds een voorvechter geweest van een goede samenwerking tussen onze instituten en bovendien zou hij vandaag ook talrijke vrienden hebben ontmoet. Het heeft niet zo mogen zijn.

*

*

*